

Brexit i jego skutki dla sektora kosmetycznego

dr inż. Ewa Starzyk
dyrektor ds. Naukowych i Legislacyjnych
Polski Związek Przemysłu Kosmetycznego

29 marca 2017 r. Wielka Brytania formalnie zgłosiła zamiar wyjścia z Unii Europejskiej. Był to pierwszy w historii UE przypadek wykorzystania artykułu 50 traktatu o utworzeniu Unii Europejskiej.

Warunki wystąpienia Wielkiej Brytanii powinny zostać określone w umowie o wystąpieniu, która powinna zostać podpisana przez obydwie strony (UE i Wielką Brytanię) przed 30 marca 2019 r. Umowa powinna regulować wszystkie kwestie dotyczące opuszczenia Unii, takie jak: prawa obywateli, rozliczenia finansowe, granica Irlandii Północnej, warunki wymiany towarów i usług oraz potencjalny okres przejściowy. Niestety, w momencie przygotowywania niniejszego artykułu do brexitu pozostały tylko dwa miesiące, a porozumienie w sprawie umowy o wystąpieniu wciąż nie zostało osiągnięte. Nie są więc znane szczegóły przyszłej współpracy pomiędzy UE a UK, zatem nie wiadomo, jak zmieni się w przyszłości sytuacja przedsiębiorców sektora kosmetycznego na obydwu rynkach. Jednak bez względu na fakt, czy umowa pomiędzy UE a UK zostanie zawarta, z dniem 30 marca 2019 r. Wielka Brytania formalnie stanie się, z punktu widzenia UE, tzw. krajem trzecim. Większości z nas wciąż trudno w to uwierzyć.

Wyjście Wielkiej Brytanii z UE będzie miało szereg istotnych skutków dla całego sektora kosmetycznego – w Polsce, w Wielkiej Brytanii i w całej UE. Dziś mamy jeden rynek, jeden system prawny – rozporządzenie kosmetyczne 1223/2009/WE, jedną osobę odpowiedzialną i wzajemne uznanie zgodności produktu przez nadzór w 28 krajach UE. Po 30 marca 2019 r. UE i UK staną się dwoma osobnymi rynkami, z osobnymi regulacjami, odrębnym nadzorem i różnymi obowiązkami przedsiębiorców.

UK jest dla przedsiębiorców operujących w Polsce bardzo ważnym rynkiem. Wiele firm z rynku polskiego świadczy usługi podwykonawcze dla przedsiębiorców w UK lub wprowadza tam do obrotu własne produkty. W 2016 r. UK był dla Polski drugim kierunkiem eksportu kosmetyków na świecie (po Niemczech), a wartość eksportu wynosiła 1,59 mld zł¹. W 2016 r. (według GUS, który w szacunkach nie uwzględnia mydeł kosmetycznych) UK był drugim krajem eksportowym po Niemczech, a jej udział w łącznym eksporcie z Polski wynosił 12,7%².

Z kolei według danych HM Revenue & Customs (HMRC) Polska jest ósmym eksporterem (uwzględniając wszystkie towary) do Wielkiej Brytanii wśród krajów UE. UK jest zresztą czwartym największym importerem na świecie, a największym w całej Unii Europejskiej. Według Eurostatu, import całkowity z całej Unii Europejskiej do UK wynosi średnio prawie 25 mld euro miesięcznie, a według United Nations nadwyżka importu nad eksportem w UK wynosiła 11%. UK kupował więc od nas znacznie więcej towarów, niż my z UK.

Co się zmieni po 30 marca 2019 r.?

Po wyjściu z UE Wielka Brytania stanie się krajem trzecim, niebędącym członkiem UE. W okresie przejściowym (o ile taki okres zostanie uzgodniony, tj. zostanie zawarta umowa o wyjściu) Wielka Brytania byłaby nadal traktowana tak, jakby była członkiem UE. Później jednak wszystkie produkty kosmetyczne, które nadal będą wprowadzane na rynek

UE przez przedsiębiorstwa z siedzibą na terenie Wielkiej Brytanii, będą uznawane za produkty importowane z kraju trzeciego. Przedsiębiorcy po obu stronach będą musieli zapewnić ustanowienie osoby odpowiedzialnej, oznakowanie obowiązujące produkty kosmetyczne z krajów trzecich (oznakowanie „Made in...”) i spełnić szereg innych wymagań.

W przypadku wprowadzania produktów kosmetycznych z UK na rynek UE firma z UK będzie zobowiązana wyznaczyć osobę odpowiedzialną na terenie UE. Osobą odpowiedzialną wyznaczoną w UE może być jednostka zależna brytyjskiej spółki, importer produktów z UE, który te produkty dystrybuuje lub podmiot odpowiedzialny będący osobą trzecią. Przedsiębiorstwa powinny jak najszybciej ustanowić osobę odpowiedzialną w UE i przygotować się na pisemne przeniesienie odpowiedzialności na tę firmę z dniem brexitu.

Jak w przypadku wszystkich innych produktów wprowadzanych do obrotu w UE, obowiązkiem osoby odpowiedzialnej będzie zapewnienie zgodności z przepisami rozporządzenia 1223/2009/WE, czyli szczególnie wymagań art. 5 oraz 7 rozporządzenia, w tym:

- **zapewnienie sporządzenia dokumentacji produktu, w tym oceny bezpieczeństwa** i dowodów potwierdzających deklarowane właściwości – a także zapewnienie dostępu do dokumentacji nadzorowi w siedzibie osoby odpowiedzialnej. Dokumentacja powinna być dostępna w języku łatwo zrozumiałym dla kompetentnych organów kraju, w którym zostanie ustanowiona siedziba osoby odpowiedzialnej, a więc przeprowadzana jest kontrola;
- zapewnienie, że produkt w UK **jest wytwarzany zgodnie z GMP** oraz zapewnienie dostępu nadzoru do odpowiednich informacji, aby to wykazać;
- zapewnienie systemu obsługi **zgłoszeń działań niepożądanych** oraz ciężkich działań niepożądanych;
- **zapewnienie odpowiedniego oznakowania** – w tym adresu osoby odpowiedzialnej z siedzibą w UE oraz obowiązującego dla produktów importowanych oznakowania kraju pochodzenia produktu (UK);
- ponowną **notyfikację w systemie CPNP** produktów, które zostały wcześniej notyfikowane z poziomu Wielkiej Brytanii (jeśli nadal są wprowadzane do obrotu w UE). Notyfikacji tej powinna, pod swoją nazwą, dokonać nowa osoba odpowiedzialna, ustanowiona w jednym z krajów UE. System CPNP umożliwia obecnie transfer notyfikowanych produktów do innej osoby odpowiedzialnej. Należy jednak pamiętać, że transfer ten będzie możliwy tylko do momentu wyjścia UK z UE. Później osoby odpowiedzialne z UK nie będą już miały dostępu do CPNP.

Od momentu opuszczenia UE przez UK w przypadku produktu wprowadzanego do obrotu w UE osoba odpowiedzialna nie może być już ulokowana w UK. Podobnie jak w przypadku importu z innych krajów trzecich, przedsiębior-

Umowa brexitu powinna regulować wszystkie kwestie dotyczące opuszczenia Unii, takie jak: prawa obywateli, rozliczenia finansowe, granica Irlandii Północnej, warunki wymiany towarów i usług oraz potencjalny okres przejściowy

ca wprowadzający produkty z UK do obrotu w UE stanie się importerem (a nie dystrybutorem) – czyli osobą odpowiedzialną, chyba że wyznaczony zostanie na piśmie inny podmiot. Ta sama sytuacja ma miejsce, jeśli produkty kosmetyczne były dotychczas importowane na teren UE przez siedzibę importera na terenie UK. Jeśli produkty te mają być dalej

sprzedawane do krajów UE, w jednym z nich musi zostać ustanowiona siedziba osoby odpowiedzialnej.

Komisja Europejska opracowała szereg informacji dotyczących produktów i usług po wystąpieniu Wielkiej Brytanii z UE³, w tym dokument dotyczący produktów kosmetycznych⁴.

Bardziej skomplikowane jest zagadnienie wprowadzania produktów z krajów UE do obrotu w UK. Nie wiadomo bowiem, jakie dokładnie przepisy dotyczące produktów kosmetycznych wprowadzi UK po brexicie. Sektor kosmetyczny (w UK i UE) popiera przyjęcie w UK przepisów identycznych do rozporządzenia 1223/2009/WE. Zminimalizowałoby to zakłócenia w wymianie handlowej

produktów kosmetycznych i zmniejszyłoby obciążenia administracyjne dla firm po dacie brexitu.

Jeśli zostanie podpisana umowa o wystąpieniu, UK przyjmie przepisy w dotychczasowym kształcie obowiązującym w UE, czyli brytyjską wersję rozporządzenia 1223/2009/WE. UK musiałby zaś wprowadzić własny, analogiczny do europejskiego CPNP, system notyfikacji produktów kosmetycznych, własny system zarządzania zgłoszeniami działań niepożądanych, możliwe że własne przepisy lub normę dotyczącą GMP itd.

Jednak nawet jeśli UK przyjmie system regulacji oparty na rozporządzeniu 1223/2009/WE, produkty z UE wprowadzane do obrotu w UK będą na tamtym rynku produktami importowanymi. Oznacza to, że firma z UE musi ustanowić osobę odpowiedzialną z siedzibą na terenie UK, notyfikować produkt w brytyjskim odpowiedniku CPNP oraz zapewnić oznakowanie obowiązujące dla produktów importowanych (adres osoby odpowiedzialnej i kraj pochodzenia) i oznakowanie kraju pochodzenia. Wydaje się logiczne, że w przypadku produktów z UE będzie możliwe oznakowanie „Made in EU”.

Organy nadzoru z poszczególnych krajów UE tracą uprawnienia w odniesieniu do firm posiadających siedzibę na rynku UK i odwrotnie. Dlatego niezbędne będzie ustanowienie odrębnych osób odpowiedzialnych w UE i w UK dla produktów kosmetycznych wprowadzanych do obrotu na obydwu rynkach.

Czy będzie okres przejściowy?

Brak umowy pomiędzy UK a UE (czyli tzw. twardy brexit) rodzi ogromną niepewność prawną wśród przedsiębiorców po obydwu stronach. Bez względu na zawartość umowy o wystąpieniu UK z UE, jej podpisanie gwarantowałoby przedsiębiorcom okres przejściowy na dostosowanie produktów i działalności do nowej sytuacji, który w projekcie umowy został określony na 31 grudnia 2020 r. W tym okresie przejściowym unijne prawo (w tym rozporządzenie 1223/2009/WE) miałyby zastosowanie do Zjednoczonego Królestwa, które mogłoby w dalszym ciągu korzystać z wszystkich zalet jednolitego rynku i unii celnej. Wielka Brytania nie będzie już jednak uczestniczyć w procesie stanowienia prawa UE (np. nie będzie uczestniczyć i głosować w Radzie ani innych unijnych instytucjach), ale to ma dla przedsiębiorców znaczenie drugorzędne.

W okresie przejściowym firmy będą musiały dostosować swoje produkty, aby zapewnić zgodność z unijnymi i brytyjskimi wymaganiami prawa do zakończenia okresu przejściowego. Bowiem UK stanie się krajem trzecim bez względu na zawartość umowy o wystąpieniu. Brak umowy będzie jednak oznaczał, że sytuacja prawna zmieni się nagle, już 30 marca 2019 r. – od tego dnia produkty kosmetyczne sprzedawane pomiędzy UK a UE staną się produktami importowanymi ze wszelkimi konsekwencjami prawnymi. Wszyscy przedsiębiorcy powinni uwzględnić niepewność sytuacji podczas planowania swoich działań.

Produkty wprowadzone do obrotu przed 30 marca 2019 r.

Najwięcej wątpliwości budzi postępowanie z produktami kosmetycznymi, które już zostały lub zostaną wprowadzone do obrotu przed 30 marca 2019 r.

W przypadku zawarcia umowy pomiędzy UK a UE zostanie zagwarantowane, że produkty, które pozostają w obrocie i zostały wprowadzone zgodnie z obowiązującymi w UE przepisami, mogą pozostawać w obrocie do momentu sprzedaży użytkownikowi końcowemu. Jednocześnie produkty kosmetyczne będą mogły być wprowadzane do obrotu w UE zgodnie z przepisami UE do 31 grudnia 2020 r. Jest to zagwarantowane w umowie o wystąpieniu.

Jeżeli zaś umowa nie zostanie zawarta, UK z dnia na dzień, 30 marca 2019 r. stanie się krajem trzecim, a produkty pochodzące z UK staną się produktami importowanymi. Powstaje niepewność prawna, jak takie produkty, pozostające w obrocie, będą traktowane formalnie, szczególnie przez instytucje nadzoru.

Wydaje się logiczne, że produkty wprowadzone do obrotu przed datą brexitu powinny pozostać w obrocie do momentu wyprzedaży. Niestety, dotychczas żadna z instytucji zaangażowanych w proces negocjacji umowy o wystąpieniu nie potwierdziła tego w oficjalnej formie.

Polski Związek Przemysłu Kosmetycznego uzyskał nieoficjalne stanowisko Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii w sprawie. Więcej informacji dostępne jest dla firm członkowskich Związku.

Niezależnie od podpisania umowy, podejście nadzoru do produktu (importowany czy nie) będzie określać data jego wprowadzenia do obrotu. Oczywiście ciężar dowodu, że towar został wprowadzony na rynek przed końcem okresu przejściowego, będzie spoczywać na przedsiębiorcy. Pojęcie „wprowadzanie do obrotu” dotyczy każdego pojedynczego produktu, a nie rodzaju produktu czy receptury i oznacza pierwsze udostępnienie na rynku UE.

Działanie to jest de facto zarezerwowane dla producenta lub importera, tj. producent (osoba odpowiedzialna) lub importer to jedyne podmioty gospodarcze, które wprowadzają produkty do obrotu na rynku UE. Kiedy producent lub importer po raz pierwszy dostarcza produkt do dystrybutora lub użytkownika, takie działanie jest zawsze nazywane w kontekście prawnym „wprowadzeniem do obrotu”. Wprowadzenie produktu do obrotu wymaga złożenia oferty zawarcia lub umowy (pisemnej lub ustnej) pomiędzy dwoma lub kilkoma osobami prawnymi lub fizycznymi w zakresie przeniesienia tytułu własności, po-

siadania lub innego prawa własności związanego z danym produktem po zakończeniu etapu produkcji. Takie przeniesienie może odbyć się za opłatą lub bezpłatnie. Nie wymaga fizycznego przekazania produktu.

Więcej informacji na temat definicji „wprowadzania do obrotu” można znaleźć w rozdziale 2 zawiadomienia Komisji 2016/C 272/01 „Niebieski przewodnik – wdrażanie unijnych przepisów dotyczących produktów”⁵.

Polski Związek Przemysłu Kosmetycznego podjął szereg działań, aby wyjaśnić sprawę statusu produktów już wprowadzonych do obrotu w przypadku, gdy umowa o wyjściu nie zostanie podpisana.

Związek uzyskał pozytywne stanowisko Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii w sprawie i pozostaje w bieżącym kontakcie z ministerstwem, Konfederacją „Lewiatan” oraz biurem posłanki do Parlamentu UE pani prof. Danuty Hübner. Dodatkowe informacje dostępne są dla firm członkowskich Związku.

Co dalej z ustawodawstwem kosmetycznym w UK?

Na temat przyszłości regulacji kosmetycznych w UK niewiele możemy powiedzieć. Na pewno Wielka Brytania musi wprowadzić ramy prawne, dotyczące produktów kosmetycznych. Powinny obowiązywać od 1 kwietnia 2019 r.

Zgodnie z dotychczasowymi deklaracjami strony UK, przepisy przyjęte dla produktów kosmetycznych będą tożsame z przepisami rozporządzenia 1223/2009/WE, przynajmniej na razie. Z czasem jednak może dojść do różnicowania się przepisów, jednak nie jest dziś możliwa ocena, na ile przepisy mogą być rozbieżne. Z wieloletnich prac legislacyjnych na poziomie Komisji Europejskiej wynika jednak, że Wielka Brytania prezentuje wyważone i zdroworozsądkowe podejście do regulacji i nie wszystkie pomysły Komisji czy niektórych krajów członkowskich spotykały się z poparciem UK.

Czy będą cła na kosmetyki pomiędzy UK a UE?

Nie są znane szczegóły umowy o wyjściu UK z UE, wciąż nie wiadomo, czy do takiej umowy dojdzie, nie wiadomo również, jak zostaną określone przyszłe relacje handlowe między UE a Wielką Brytanią. Nie wiadomo, jakie decyzje UK podejmie w kwestii przynależności do międzynarodowych struktur handlowych, np. czy będzie członkiem EOG (Europejski Obszar Gospodarczy) lub EFTA (Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu), a od tego będą zależały szczegóły przyszłej współpracy handlowej.

Po brexicie Wielka Brytania będzie musiała uzgodnić własne listy koncesyjne na poziomie WTO. Rozsądnym podejściem byłoby powielenie istniejącego systemu taryfowego UE. W chwili obecnej UE stosuje w ramach WTO taryfy wynoszące zero procent dla większości kategorii produktów kosmetycznych. Taryfy celne (6,5%) mają w dalszym

ciągu zastosowanie do trzech kategorii produktów końcowych: produktów do golenia, dezodorantów/antyprzespierantów oraz preparatów do kąpieli. Oczywiście sektor kosmetyczny dąży do uzyskania 0% taryf dla wszystkich kategorii produktów kosmetycznych w przyszłej umowie o wolnym handlu pomiędzy UE a Wielką Brytanią.

A co z surowcami? Substancje i mieszaniny chemiczne po brexicie

Bez względu na sektor i produkt, UK z chwilą wyjścia z UE stanie się krajem trzecim. Sytuacja ta będzie dotyczyć tak samo kosmetyków, jak i substancji i mieszanin, czyli surowców kosmetycznych.

W odniesieniu do obowiązków prawnych dotyczących substancji i mieszanin władze UK zapowiadają, że zostanie wprowadzony tzw. UK REACH, czyli brytyjska wersja tego rozporządzenia, która – przy-

najmniej w początkowym okresie – będzie tożsama z unijną.

W przypadku braku umowy firmy, które zarejestrowały substancje zgodnie z REACH w UE i chcą kontynuować ich sprzedaż w UK będą musiały przenieść rejestrację na podmioty z siedzibą w UK. W takim przypadku firma powinna przed datą brexitu dokonać notyfikacji substancji, a następnie w ciągu 180 dni przedstawić podstawowe informacje na temat substancji. Pełna rejestracja będzie wymagana w późniejszym terminie.

Firmy, które dystrybuują w UE substancje pochodzące z UK (zarejestrowane w REACH przez firmę z UK) będą musiały je zarejestrować ponownie przez rejestrującego mającego

siedzibę w UE. W tym przypadku w ciągu 60 dni od momentu brexitu firma dotychczasowego rejestrującego powinna przekazać taki zamiar i informację na temat istniejącej rejestracji. Następnie w ciągu dwóch lat od brexitu musi przedstawić pełne dossier rejestracyjne zgodne z EU REACH. Firmy, które przewidują dalszą sprzedaż na obydwu rynkach (UE i UK) będą zmuszone dokonać dwóch odrębnych rejestracji – w UE i w UK.

Producenci kosmetyków, którzy dotychczas sprowadzali surowce kosmetyczne z UK, powinni upewnić się, że ich dostawcy ustanowili już wyłącznych przedstawicieli w UE i substancje będą zarejestrowane przez firmę mającą siedzibę w UE. Jeśli dany dostawca substancji tego nie zapewnił, substancje sprowadzane z UK będą traktowane jako importowane, a producent kosmetyków, który dotychczas był w rozumieniu REACH dalszym użytkownikiem, może stać się z dnia na dzień importerem tej substancji z obowiązkiem rejestracji i innymi obowiązkami wynikającymi z REACH i CLP, jeżeli sprowadza z UK więcej niż tonę substancji rocznie.

Rolę kompetentnych władz ds. REACH w UK będzie pełnił HSE – The Health and Safety Executive. Rejestracja wstępna substancji w UK będzie bezpłatna, natomiast rejestra-

Zgodnie z dotychczasowymi deklaracjami UK, przepisy przyjęte dla produktów kosmetycznych będą na razie tożsame z przepisami rozporządzenia 1223/2009/WE, z czasem jednak może dojść do ich zmiany i odróżnienia od przepisów UE

cja pełnego dossier prawdopodobnie będzie odzwierciedlać cenę pobieraną przez ECHA (1600,- euro).

Więcej informacji na temat obowiązków przedsiębiorców związanych z REACH, będących skutkiem brexitu, znajduje Państwo w opisanych dalej przewodnikach ECHA i CTPA.

Dodatkowe informacje dla przedsiębiorców na temat brexitu

Brak perspektyw podpisania umowy o wyjściu UK z UE powoduje dużą niepewność prawną i sprawia, że przedsiębiorcy mogą się czuć pozostawieni sami. Wszystkie instytucje zaangażowane w proces, jak Komisja Europejska czy Ministerstwo Przedsiębiorczości, zwracają jednak uwagę, że bez względu na losy umowy za zgodność produktu z wymaganiami prawa odpowiada przedsiębiorca. Obie wymienione instytucje apelują do przedsiębiorców o czujność i skrupulatną analizę skutków prawnych wyjścia UK z UE dla każdej firmy.

W ocenie Ministerstwa Przedsiębiorczości (z którym Związek utrzymuje stały kontakt w sprawie brexitu) wpływ brexitu na polskich przedsiębiorców jest niepodważalny. Ministerstwo uruchomiło punkt kontaktowy ds. brexitu. Pytania można zadawać drogą e-mailową. Więcej informacji na stronach internetowych MPiT^{6,7}.

Szereg przydatnych informacji przygotowała brytyjska organizacja sektora kosmetycznego – The Cosmetics, Toiletry and Perfumery Association⁸. Zainteresowani znajdą tam informacje m.in. o systemie taryf celnych w UK oraz planach dotyczących UK REACH.

Również brytyjskie władze opracowały szereg przewodników technicznych dla przedsiębiorców, aby ułatwić przygotowania do nowej sytuacji prawnej, szczególnie w przypadku, gdy umowa o wyjściu nie zostanie zawarta. Spośród tych dokumentów do produktów kosmetycznych zastosowanie mają przede wszystkim następujące:

- Appointing nominated persons to your business if there's no Brexit deal (opracowany przez Department for Business, Energy & Industrial Strategy)⁹;
- Regulating chemicals (REACH) if there's no Brexit deal (opracowany przez Department for Environment Food & Rural Affairs)¹⁰.

W pierwszym ze wskazanych przewodników władze UK wskazują jednoznacznie, że w przypadku produktów kosmetycznych wprowadzanych na rynek UK niezbędne będzie ustanowienie osoby odpowiedzialnej.

Z kolei Europejska Agencja Chemikaliów (ECHA) przygotowała wyczerpujące materiały informacyjne¹¹, dotyczące postępowania z substancjami i mieszaninami, w tym opis ról uczestników w łańcuchu dostaw i ich obowiązki będące skutkiem brexitu.

Podsumowanie

Niniejszy artykuł porusza jedynie kwestie bezpośrednio dotyczące sektora kosmetycznego. Brexit będzie miał jednak wpływ na wszystkie obszary działalności biznesowej, w tym gospodarkę odpadami, usługi na zlecenie itd. Skutki wyjścia Wielkiej Brytanii z UE będziemy wszyscy – przedsiębiorcy i obywatele – odczuwać przez wiele lat. Każda firma prowadząca wymianę towarów lub usług pomiędzy UK a jakimkolwiek krajem UE powinna jak najszybciej przeanalizować możliwe skutki brexitu dla swojego przedsiębiorstwa. ■

Literatura

1. „Raport o stanie branży kosmetycznej w Polsce. 15 lat rozwoju”, Polski Związek Przemysłu Kosmetycznego, 2017, na podstawie analizy Deloitte, GUS (Rocznik Statystyczny Handlu Zagranicznego) oraz danych branżowych.
2. „Raport o stanie branży kosmetycznej w Polsce. 15 lat rozwoju”, Polski Związek Przemysłu Kosmetycznego, 2017, na podstawie danych GUS, Rocznik Statystyczny Handlu Zagranicznego.
3. www.ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness/preparedness-notice_en
4. www.ec.europa.eu/info/sites/info/files/cosmetic_products_en_0.pdf
5. www.ec.europa.eu/DocsRoom/documents/18027/
6. www.mpit.gov.pl/strony/zadania/brexit/
7. www.biznes.gov.pl/pl/aktualnosci/brexit-jak-sie-przygotowac
8. www.ctpa.org.uk/Brexit
9. www.gov.uk/government/publications/appointing-nominated-persons-to-your-business-if-theres-no-brexit-deal
10. www.gov.uk/government/publications/regulating-chemicals-reach-if-theres-no-brexit-deal/regulating-chemicals-reach-if-theres-no-brexit-deal
11. www.echa.europa.eu/pl/uk-withdrawal-from-the-eu